

REPUBLIKA

ROK I. | ŁÓDŹ, WTOREK, 22 MAJA 1923 r. | NUMER POJEDYNCZY MK. 600. | № 132.
REDAKCJA i ADMINISTRACJA, PIOTRKOWSKA 49. | WYDANIE PORANNE. | GODZINY PRZYJĘC REDAKCJI 6—7 POPOŁUDNIU.
TELEFON 22-14. | REKOPISÓW NIEZAMÓWIONYCH NIE ZWRACA SIĘ

Dymisja Bonar Lawa.

PAT. — LONDYN, 21 maja. — Bonar Law za poradą lekarzy podał się do dymisji. Król dymisję przyjął.

PAT. — PARYŻ, 21 maja. — Poincaré wysłał do Bonar Law'a depezę następującą: Francja wyraża głęboki żal z powodu rezygnacji Pańskiej jako pan zmuszony został złożyć ze względu na stan swego zdrowia. Francja nie zapomni, że oba na-

sze kraje mimo różnic i metod dążą wytrwale do wykonania traktatu wersalskiego i użycia wszelkich sił, aby utrzymać nienaruszonym sojusz tak niezbędny dla zachowania spokoju światowego. Francja pozostanie Panu wdzięczna za to, że Pan na użycie zrozumiał motywy jakimi kierowała się Francja, podkreślając swe żądania reparacyjne i tak sprawiedliwie ocenił nasze niezmiennie intencje pokojowe.

Zechciej pan przyjąć moje najgorętsze życzenia szybkiego i całkowitego powrotu do zdrowia.

PAT. — LONDYN, 21 maja. — Omawiając ustąpienie Bonar Law'a prasa wyraża się z sympatją o działalności b. premiera. „Times” wyraża uznanie Bonar Law'owi za jego szczerść i prawość. „Daily Chronicle” podkreśla, że Bonar Law odnosił się przychylnie nie tylko do

swych zwolenników, ale i do swych przeciwników politycznych. Tego samego zdania o Bonar Lawie jest przywódca partii pracy Mac Donald.

PAT. — LONDYN, 21 maja. — Dzienniki wymieniają Curzona, Baldwina i Balfourna jako przypuszczalnych następców Bonar Law'a.

Lord Cavan w Poznaniu.

PAT. — POZNAŃ, 21 maja. — Dziś rano pociągiem z Warszawy przybył do Poznania szef sztabu generalnego armii angielskiej lord Cavan wraz z małżonką, oraz towarzyszącymi mu oficerami angielskimi i polskimi. Z ramienia Anglii wydelegowany został między in. do towarzyszenia lordowi Cavanowi w podróży gen. Carton de Viard, z ramienia rządu polskiego wydelegowani zostali podpułk Barzdziński, attache wojskowy w Londynie, podpułk. Matuszewski i inni. Na peronie powitali przybyłych goście: inspektor armii gen. Skierski, dowódca korpusu gen. Raszewski, oraz prezydent miasta i wojewoda. Goście powitani byli hymnami angielskim i polskim. Po przeglądzie kompanii honorowej udano się samochodem do Biedruska. Na zamku w Biedrusku odbyło się pierwsze śniadanie, poczem goście i generalicja udali się konno na ćwiczenia. Po skończeniu ćwiczeń o godz. 14 i pół odbyło się na zamku śniadanie, wydane przez inspektora armii gen. Skierskiego i dowódcę korpusu gen. Raszewskiego. Na śniadaniu pierwszy zabrał głos gen. Skierski, który wznosił toast na cześć króla i

Wielkiej Brytanji. Odpowiedział mu, dziękując lord Cavan, wznosząc ze swej strony zdrowie prezydenta Rzplitej. Następnie zabrał głos gen. Raszewski, dziękując lordowi Cavanowi za przybycie i zaznaczając, że armja nasza będzie zawsze gotowa nie do ataku, lecz do obrony własnej wolności. Zakończył toast okrzykiem: „Niech żyje Wielka Brytanja! Niech żyje lord Cavan”. Lord Cavan odpowiedział, podkreślając, że jest pierwszym angielskim żołnierzem, któremu danem jest obejrzeć polską armję. Podczas szeszciorocznej wizyty w Anglii, gen. Sikorski zaprzyjaźnił się z nim i tak, jak się to dzieje między przyjaciółmi, gen. Sikorski zaprosił do Polski.

„Obecnie dopiero udało mi się skorzystać z tego zaproszenia. W ciągu 5-ciodniowego pobytu mego w Polsce miałem sposobność zapoznać się z waszą armją i odniosłem wrażenie, że armja ta podniosła się tak dalece, iż stała się godną wszystkich wielkich tradycji rycerskich. Dziękując za przyjęcie wnoszę okrzyk: „Niech żyje armja polska”.

O godz. 16-tej opuszczono Biedrusk, udając się do Poznania. Po drodze lord Cavan, generalicja i oficerowie zaproszeni zatrzymali się w parku narodowym, gdzie od dwóch dni odbywa się zlot harcerstwa. Lord Cavan żywo zainteresował się młodzieżą harcerską, przyglądał się ćwiczeniom i był widocznie wzruszony owacyjnym przyjęciem, jakie mu zgotowano. Z parku udano się do stadionu wojskowego, skąd po krótkim przeglądzie lord Cavan i oficerowie angielscy wrócili na dworzec do swych wagonów salonowych.

LORD CAVAN O ARMJI POLSKIEJ.

PAT. — POZNAŃ, 21 maja. — Lord Cavan, szef sztabu generalnego armii angielskiej udzielił przedstawicielowi P. A. T. wywiadu, w którym mówi o wrażeniach jakie na nim wywarło wojsko polskie. Lord Cavan zaznaczył na wstępie, że z prawdziwą przyjemnością przybył do Polski, aby odpowiedzieć na szczerze i przyjacielskie zaproszenie, wystosowane do

niego w r. zeszłym przez gen. Sikorskiego. „W czterech latach waszej niepodległości — powiedział generał — dokonaliście bardzo dużo. Postępy waszej armji są zadziwiające. Widać, że Polska usilnie i energicznie pracuje i w pracy tej nie ustaje. Co się tyczy dzisiejszych manewrów, przy których danem mi było uczestniczyć, to z prawdziwą satysfakcją zaznaczam, że były one nadzwyczaj interesujące. Żołnierz jest bardzo dobrze prowadzony. Polska posiada wielkich pedagogów wojskowych. Korpus poznański, zaznaczył generał, posiada takiego pedagoga w osobie dowódcy gen. Raszewskiego. Jestem doradcą wreszcie lord Cavan, wzruszony przyjęciem jakiego doznałem w całej Polsce i niezwykłe rad z tego, że daną mi była sposobność poznania tego kraju i jego dzielnej armji.

SPRAWY POLITYKI POLSKIEJ.

NOWY AMBASADOR W BUKARESZCIE
PAT. — BUKARESZT, 21 maja. — Nowy minister pełnomocny Rzplitej polskiej Jurjewicz złożył królowi w obecności ministra spraw zagranicznych Duki swe listy uwierzytelniające.

RAPORT MARSZAŁKA FOCHA.

PAT. — PARYŻ, 21 maja. — W dniu wczorajszym Poincaré przyjął marszałka

Focha, który mu złożył obszernie sprawozdanie o swym pobycie w Polsce i Czechosłowacji.

PAT. — METZ, 21 maja. — Eskadra składająca się z sześciu aeroplanów, która towarzyszyła marszałkowi Fochowi w jego podróży do Polski i Czechosłowacji, powróciła pomyślnie i zawinęła do tutejszego couf d'attache.

Targi o odszkodowania.

WRAŻENIE NOTY ANGIELSKIEJ W PARYŻU.

AW. — PARYŻ, 21 maja. — We francuskich kołach politycznych oficjalne oświadczenie rządu angielskiego, że niema zamiaru podjąć rokowań z rządem niemieckim z powodu jego ostatniej noty, zostało przyjęte z wielkim zadowoleniem.

Należy oczekiwać, że rząd niemiecki podejmie podobne kroki w Rzymie, aby przyciągnąć Włochy do współpracy z Niemcami; w Paryżu jednak panuje przekonanie, że Włochy dadzą odpowiedź odmowną.

AMERYKA WOBEC PROBLEMÓW EUROPEJSKICH.

Tel. wł. — LONDYN, 21 maja. — Dziś Liga angielska wydała tutaj śniadanie na cześć ligi narodów, by dać możność lordowi Cecilowi oświadczenia się w najważniejszych sprawach stosunku Ameryki do problemu europejskiego. Na początku swego przemówienia oświadczył on, iż nigdy jeszcze nie panowały tak przyjazne stosunki między Ameryką i Anglią, jak obecnie.

Przyjęcie, jakiego doznał w Stanach Zjednoczonych wskazuje, iż Ameryka interesuje się wszystkimi zagranicznymi problemami Europy. Ameryka przyjęła

przychylnie stanowiska Anglii na konferencji rozbrojeniowej i przy regulacji angielskich długów. Stany Zjednoczone stanowczo są przeciwne jakiegokolwiek polityce, która mogłaby doprowadzić do konfliktów zbrojnych.

Tak więc, pytano w Ameryce, czemu liga narodów nie interwenjuje w sprawie konfliktu w zagłębiu Ruhr.

Obecnie Ameryka ma zdecydować, czy weźmie udział w rozstrzygnięciu wszelkich problemów europejskich, czy też nie.

Anglja będzie starała się wykazać, iż życzy sobie we wszystkich wypadkach przy rozstrzygnięciu spraw z innymi krajami pośrednictwa ligi i wtedy zapewne Ameryka zdecydowała wzięć udział przy rozstrzygnięciu wielkich problemów europejskich.
E. S.

FRANCUZI NIE POWIEKSZAJĄ GARNIZONU OKUPACYJNEGO.

AW. — PARYŻ, 21 maja. — Ministerjum spraw zagranicznych zaprzecza wiadomościom rozsiewanym przez prasę, jakoby rząd francuski wzmoćnił siłę okupacyjną z 15 tys. na 20 tys. ludzi.

Ministerjum oświadcza, że pogłoski te wywołane zostały demobilizacją rocznika 1921 i wysłaniem na jego miejsce nowych rekrutów.

Kongres N. P. R. w Warszawie.

Tel. wł. — WARSZAWA, 21 maja. — W niedzielę i poniedziałek obradował w salach Now. P. R., ociekany z wielką niecierpliwością ze względu na mające zapasć decyzje w sprawie nowej większości rządowej.

Przewodniczący Chądzyński przed rozpoczęciem narad poświęcił wspomnienie żalobne zamordowanemu prezydentowi Rzeczypospolitej Narutowiczowi. Ten akt pamięci zebranie przyjęło oznakami pietyzmu.

Nastąpiło sprawozdanie Popiela o organizacji władz partyjnych, dalej sprawozdanie prezesa klubu d-ra Wachowiaka o układzie zawartym między p. Witesem a dwoma innymi grupami. Sprawozdanie ograniczyło się do obiektywnego przedstawienia wyniku rokowań, według informacji otrzymanych od kontrahentów.

Nastąpiła bardzo ożywiona dyskusja, której wyniki zostały przekazane komisji 15-tu, celem sformułowania odpowiednich wniosków do aprobaty pełnego kongresu.

Komisja ta obradowała przez cały dzień wczorajszy. Przebieg jej trzymany jest w tajemnicy. Mimo to dziennikarzom udało się dowiedzieć, iż dyskusja toczyła się torami bardzo rozbieżnymi. Delegaci b. Kongresówki i Galicji sprzeciwiali się myśli przystąpienia do nowego bloku rzą-

dowego wraz z „Piastem” i „Chjeną”, delegaci poznańscy i pomorscy przychylni się do tej myśli. Przeciwnicy paktu dowodzili iż wzięcie udziału w rządach wraz z prawicą osłabi wpływ partji wśród robotników i może wywołać nawet rozłam.

Ostatecznie uchwalono do bloku nie przystępować, wyrażając jednakże zaufanie przyjdum klubu, zlecić mu baczne śledzenie sytuacji politycznej, aby w każdym poszczególnym wypadku zmian w konstelacji politycznej, przedsięwziąć decyzje, zgodne z interesami N. P. R.

P.

W związku z kongresem N. P. R. pojawił się w łódzkiej „Pracy” organie stronnictwa tego artykuł, charakteryzujący stosunek stronnictwa tego do zakusów prawicy:

„Prawdziwa sensacja w Sejmie wywarło oświadczenie Witosza na posiedzeniu swego klubu posełkiego, że dla usunięcia wszelkich podejrzeń o ambicje osobiste rezygnuje z premierostwa, które rzekomo zarezerwowano dla przedstawiciela N. P. R. (St. Wachowiaka).

Na tę pogłoskę należy się zapatrywać jako na wędkę rzuconą w stronę ambicji przywódców NPR. Błada jednak temu, kto się na tę wędkę da pojąć. Naszem bowiem zdaniem, dla NPR, niema miejsca w większości chjeno-piastowej. Przystąpienie do tej wątpliwej spółki mogłoby pociągnąć poważne smutne następstwa dla NPR.

Sprawę tę zadecyduje kongres. Wierzymy jednak, że decyzja ta wypowie się przeciw wiazaniu się NPR. z Chjeną i Piastowcami”.

WYBORY DO SEJMU LITEWSKIEGO.

PAT. — RYGA, 21 maja. — Z Kowna donoszą: Według niepełnie jeszcze ostatecznych wiadomości wybory do Sejmu litewskiego dały następujące wyniki: Zw. włościański zdobył 14 mandatów, Chrz. D. 14, Chrz. partja robotnicza 12 mandatów. Socjalni demokraci 12, socjaliści narodowi 15, i blok mniejszości narodowych 14 mandatów. W Kownie największą ilość głosów uzyskała lista mniejszości narodowych.

MOSKWA PRZECIW ZERWANIU Z ANGLJĄ.

PAT. — WIEN, 21 maja. — W. B. K. z Moskwy donosi, że większość komisarzy sowieckich jest zdania, iż zerwanie Anglii z Rosją pociągnęłoby dla Rosji zgubne następstwa. Natomiast petersburska rada robotnicza przyjęła rezolucję, żądającą odrzucenia warunków angielskich.

CASINO

Wieczory humoru i bezustannego śmiechu!

CASINO

Dziś najweselsza premiera sezonu!!

Dziś najweselsza premiera sezonu!!

Z utęsknieniem oczekiwany ulubieniec Publiczności Łódzkiej

MAKS LINDER

w ostatniej
swej amery-
kańskiej far-
sie p. t.

„Bądź moją żoną”

Farsa ta, to ostatni arcytwór MAKSA, to jedyny lek na wszystkie nasze kłopoty życiowe.

Początek przedstawień o godz. 3 p. p.

876-1

Początek przedstawień o godz. 3 p. p.

CASINO

Wieczory humoru i bezustannego śmiechu!!

CASINO

Kłeska szowinistów niemieckich w Łodzi.

Ostatnie wybory do rady miejskiej rzuciły wiele światła na stosunki i prądy polityczne, jakie panują wśród Niemców łódzkich. Jeszcze przed wyborami poświęciliśmy tym stosunkom specjalny artykuł, w którym wykazywaliśmy, że wpływ polityczny szowinistów niemieckich, z dr. Behrensem na czele, znacznie się zmniejszył na korzyść niemieckiego ruchu robotniczego, zogniskowanego z niemieckiej partii pracy. Wynik wyborów w zupełności potwierdził nasze twierdzenia.

W ostatnich wyborach do walki wyborczej po stronie niemieckiej stanęły dwie partje: wyżej wzmiankowana niemiecka partja pracy oraz niemiecka partja mieszczkańska.

Organem prasowym tej ostatniej jest w pewnym rzędzie „Neue Lodzer Zeitung”, chociaż i drugi dziennik niemiecki „Volksfreund” (dawna „Lodzer Freie Presse”), który przedtem był pismem ogólnoniemieckim, stanął wyraźnie po stronie partji mieszczkańskiej, powstanie której zostało entuzjastycznie witane w tymże organie przez dr. Behrensa.

Podczas kampanji wyborczej oba wspomniane dzienniki popierały jedynie listę mieszczkańską i codziennie w nader ostrych artykułach atakowały partję pracy i jej przywódców, nie cofając się nawet przed napaściami osobistymi. Pomimo tej agitaacji niemiecka partja pracy, która żadnym organem prasowym nie rozporządzała, zwyciężyła przy wyborach i uzyskała 11.722 głosy, przeprowadzając do łódzkiej rady miejskiej 5-ciu radnych, podczas gdy na listę mieszczkańską padło tylko 5.581 głosów i zdobyła ona zaledwie 2 mandaty.

Ten wynik tłumaczy się po części strukturą społeczną ludności niemieckiej w Łodzi, która w przeważającej większości składa się z robotników i pracowników u-

mysłowych, następnie większą sprężytoscją i lepszą organizacją partji pracy, głównie zaś tą okolicznością, że tutejsze społeczeństwo niemieckie ma już dość jątrzeń narodowościowych i polityki nacjonalistycznej, prowadzonej przez Behrensa i jego adherentów.

Należy bowiem zaznaczyć, że na czele „mieszczan” niemieckich stoi człowiek zarządu „Deutschtumsbundu” p. Albert Ziegler, na radnych zaś wysunięto p. Karola Weigelta, sekretarza tegoż „Deutschtumsbundu” w Łodzi, i p. Leopolda Rode, byłego oficera kozackiego. Natomiast niemiecka partja pracy, występując energicznie w obronie praw politycznych i kulturalnych tutejszych Niemców, wyraźnie podkreśliła swoje państwowopolskie stanowisko i dąży do zgodnego współżycia z narodem polskim.

Wynik wyborów wykazał jeszcze jeden niezmiernie charakterystyczny fakt, a mianowicie, że oba organy niemieckie utraciły swój wpływ na masę i nie reprezentują już opinii niemieckiej w Łodzi, bowiem przytłaczająca większość społeczeństwa niemieckiego wypowiedziała się przeciwko liście, popieranej przez te dwa dzienniki.

„Neue Lodzer Zeitung” utraciła swe wpływy już dawniej. Podczas wyborów do rady miejskiej w 1919 r. partja, popierana przez to pismo, przeprowadziła tylko jednego kandydata, a przy wyborach do synodu kościoła ewangelicko-augsburskiego, dokonanych latem 1922 r., lista propagowana przez tenże organ przepadła zupełnie.

Co się tyczy „Lodzer Freie Presse”, to ta posiadała wpływy daleko większe, lecz i ona ogromnie dużo straciła, czego dowodem są nie tylko ostatnie wybory, ale i poprzednie fiasko „Deutschtumsbundu”, tak usilnie przez nią popieranego.

Widzimy więc, że wśród Niemców łódzkich zaszedł poważny i nader pocieszający zwrot. Społeczeństwo niemieckie odwróciło się od behrensowskiego wojującego nacjonalizmu, i stanęło pod sztandarem demokracji i lojalnej współpracy na niwie państwowości polskiej.

Jan U-bach.

POLSCY KOLEDZY SZKOLNI MARSZAŁKA FOCHA.

Ze Lwowa donoszą: W czasie pobytu swojego we Lwowie, odnalazł marszałek Foch swojego niegdyś kolegę ze szkoły średniej w Metz. Tym kolegą szkolnym marsz. Focha jest polak, p. Jan Jodko-Narkiewicz, wł. dóbr z Podola rosyjskiego, który przed r. 1870 przez lat 5 kształcił się w kolegium jezuickim w Metz, a przez 3 lata uczył się w jednej klasie z Fochem aż do r. 1870, tj. do chwili obłężenia Metz przez Prusaków. P. Jodko-Narkiewicz opuścił twierdzę jako cudzoziemiec, a Foch wstąpił do armji francuskiej, jako ochotnik. Foch był uczniem celującym.

Oprócz p. Jodki-Narkiewicza kolegował z Fochem wtedy następujący uczeń wie polacy: — Z b. Królestwa: Waliszewscy Juliana i Kazimierz, Miączyński Władysław, z Poznańskiego: bracia Żółtowski Morawscy, Mycielscy, z Litwy Szachno, ze Lwowa: Stefan Fredro, z Podola i Wołynia: Grocholscy, Ledóchowscy, Władysław i Karol. Czosnowscy Karol, Eustachy, Aleksander, Adam i Marcin, Radziwiłł Michał i inni... Z bardziej znanych kolegów-cudzoziemców mieli pretendenta do tronu portugalskiego, don Mignela de Braganza, dalej znanego polityka węgierskiego, Betlena Gabora i jego brata, dalej kilku brazylijczyków i argentyńczyków, którzy później w przewrotach tych krajów brali udział czynny. W wielkiej wojnie światowej zginęło mnóstwo kolegów-Francuzów. Marsz. Foch i p. Jodko-Narkiewicz na raucie we lwowskim województwie rozmawiali serdecznie o tych czasach i wspominali o swoich kolegach, z których już niewielu pozostało przy życiu. Marsz. Foch przerwał potem pół-żartem ten niewesoły szereg wspomnień, słuchanych przez obecne panie, uwaga: „Sapristi! Ca ne rajseunit pas”! (To nie odmładza!).

ZE SPORTU.

Cracovia—Ł. K. S. 2:0 (1:0).

Cracovia w osłabionym składzie bez Kałuży, Cikowskiego i Reymana, których zastępowali Łańko (II dr.), Limanowski i Makowski (juniorzy), Ł. K. S. w pełnym składzie wykazał nam w dniu tym bardzo ładną grę. Jedynie atak wykazał ogromną niezaradność przed bramką przeciwnika. Gra Cracovji, zmęczonej podróży, naogół chaotyczna. Bramki uzyskali Limanowski i Łańko. Sędzia p. Kowalski słaby.

DRUGI DZIEŃ.

Cracovia—Ł. K. S. 2:0 (2:0).

Cracovia wykazała w dniu tym piękną grę, zwłaszcza w pierwszej połowie, przypominającą jej stare czasy Ł. K. S. bez Langego i Fiszera, których miejsca zajęli Nowakowski i Mil. Ten ostatni nie ustępuje w niczem Fiszerowi. Sędzia p. Dietel bardzo dobry. Publiczności rekordowa ilość.

Szczegółowe sprawozdania oraz wywiad ze znanym sportowcem p. Synowcem ukaze się w śródowym numerze.

PRZEDMECZE.

„Concordia”—„Sparta” 6:1 (4:0)

Znaczna przewaga „Concordji”, której atak jest w nadzwyczajnej formie. „Sparta” uzyskała bramkę z kornego. Sędzia p. Wieliszek dobry.

„Concordia”—„Amatorzy” 2:0 (1:0).

Stała przewaga „Concordji”, która okazała się jedną z najsilniejszych drużyn w klasie C. „Amatorzy” absolutnie nie zgrani.

„Rapid”—„Społem” 7:4.

„Społem” uzyskała 3 bramki z karnych. Naogół lepsza gra „Rapidu”.

ZAWODY LWOWSKIE.

AW. — LWÓW, 21 maja — Zawody piłki nożnej między klubem sportowym „Admira” (Wiedeń), a „Pogonią” lwowską zakończyły się wynikiem 6:4 na korzyść „Admira”.

TEFFI.

Niedziela.

Duszno... Duszno...

Paryżanie zużyli podczas tygodnia całe powietrze, tak że 4 niedziele niema już czem oddychać.

A może dlatego nam się to wydaje, że w niedzielę każdy chciałby odetchnąć belną pierśią — a tu brak powietrza.

Sklepy są zamknięte: mieszkańcy Paryża usadowieni są w tramwajach, autobusach lub też w podziemnych korytarzach Metropolitain'u. Jada, aby odetchnąć.

W taksomebrach widać rozmaite „parki”. Ona — w nicianych rękawiczkach i eleganckim kapeluszu, albo w jedwabnych rękawiczkach i brzydkim kapeluszu — zależnie od tego, w jakim sklepie pracuje. On — w wykwinym krawacie i zniszczonym meloniku, lub też w wykwinym melonie i pomietym krawacie, co jest także zależne od sklepu, w którym jest subjektem. Publiczność w tramwajach jest bardziej solidną: są to ludzie, zdający sobie sprawę z doczesności przyjemności ziemskich, i rozumiejący, że prawdziwe szczęście — to odłożone do banku pieniądze. Sklepikarze z żonami i dziećmi starcy z dużymi brzuchami i staruszką z grubymi noszami.

Wszyscy jada. Pojechali..

Trzeba odetchnąć.

Pofedziemy do „Jardin des Plantes”.

Goracy wiatr unosi szary pył.

Dmie na odetchnięte stroje, owfla nie-

dzienne suknie dokoła nóg wystrojonych modniś, w nicianych rękawiczkach i eleganckich kapeluszach (lub na odwrot), wstrzymuje kroki dzieci, prowadzonych przez troskliwe matki i zasypuje piaskiem kłem lody i wafle, wystawione w budkach.

Drzewa kołyszą ciężkimi liśćmi, zakurzonemi, jak stare obrazy.

Długie okratowane zabudowania. To klatki ze zwierzętami.

W jednej z nich siedzi duży szary ptak. W drugiej śpi jakieś zwierzę o szarej sierści. Hjena czy też jakieś inne zwierzę.

W trzeciej siedzi lew: jest on mały żółty z rozczesaną, wielką grzywą. Siedzi, odwrócony profilem do publiczności, i ziewa, przymrużywszy oczy.

Przed tą klatką stoi tłum dzieci, aby mogły lepiej zobaczyć jak lew ziewa.

Jakaś młoda matka, z pakiem piór na kapeluszu, podnosi wysoko błękitnooką dziewczynkę.

— Regarde la grosse bebete! Vois-tu la grosse bebete?

Dziecko otwiera szeroko oczy, ale między nim, a „grosse bebete usadowiła się jakaś otyła jejmościanka z czerwonymi policzkami.

Dziewczynka widzi tylko ją, i w wielkim przestraszu wytrzeszczała na nią swe błękitne oczy.

La grosse bebete!

Dziecko urosnie i powie za kilka lat: Dziwne są me wspomnienia z dzieciństwa. Pokazywali mi kiedyś lwa i który miał czerwone policzki, pasiaty kaftan, duży, guzy biust i nos gorset...

Jakie w owym czasie były dziwne lwy! Cud jakiś! A przypomina nam so-

bie tak dokładnie, jakgdybym to wczoraj widział

Usługująca w restauracji panienka, wykreśla z karty każde danie, które się zamawia, a w końcu wspaniałomyślnie poleca marchewkę.

— Des carotte.

Są jednak restauracje, gdzie można dostać cały obiad, z określonym z góry menu. Jest to zbawienie dla człowieka o nadmiernej fantazji, który żąda stale tego czego niema.

W takiej restauracji, dają najpierw dwie redyski, a potem pusty talerz, na brzegu którego leży jakiś ogryzek wołowy. Występuje on pod najrozmaitszymi pseudonimami: cotelebatte d'agneau, boeuf frit, lapin, poulet.

Potem podają zupełnie próżny talerz.

— Dlaczego go czuć rybą?

Saumon supreme.

— Aha!

Dla tego „wspaniałego lossosia” wcale nit widać. Widocznie już wcześniej ktoś go zjadł.

Potem przynoszą do obliczenia talerzyk od szpinaku.

Muzyka gra arję z „Toski”.

Trzeba się spieszyć, aby jeszcze przed zamknięciem sklepów kupić coś od zjedzenia.

Teatrów jest dużo, francuzi naogół wspaniale grają. W jednym teatrze idzie „Ki-ki”, w drugim „Fi-fi”, a w trzecim „Si-si”.

Można jeszcze zobaczyć: „Le papa de maman”, „La mamen de papa”, „La mamen de maman”, „Le mari de mon mari”, „Le mari de ma femme”. Niektóre z tych

sztuk są bardzo poważne. Są to mianowicie te których aktor w białej peruce pochodzi aż do rampy i mówi przejmującym głosem.

— Raut etre fidele a son mari. Wzruszona publiczność bije oklaski, a siedzący w dasiętym rzędzie cudzoziemiec szepce:

— Jaka u nich panuje czystość obyczajów! Szczęśliwi oni a son mari—ryczy autor, a potem dodaje z tym samym patosem, tylko nieco ciszej.

— Eea son amant.

Skończył się już duszny dzień.

W tramwajach siedzą zmęczone sklepiarki, trzymając na kolanach śpiące dzieci. — Sklepikarze stoją zapatrzeni w jeden punkt. Wszystkie trzymają kwiaty. Biedne, zmęczone od spoconych rąk, ze spuszczone smutnie główkami. W domu postawia między kałamerzem i adresem książką, i umrą one tam cicho, a nikt wiedzieć nie będzie jak je zwano za życia: tuli panami, astrami też różami.

Taksometry znowu wiozą całujące się parki. I ich rękach zamierają. Władnięcie z podziemnych korytarzy wychodzą zmęczeni i senni ludzie.

Wszyscy cieszyli się dziś na coś, i nadzieja ich zawiodła.

I dlatego mają ściśnięte usta i dra ich ręce w nicianych rękawiczkach.

Zmęczył ich kurz i żar.

Wszystko jedno. Niedziela się już skończyła.

A teraz — spać.

Radości naszego życia tak są podobne do naszych smutków, że czasami trudno je od siebie odróżnić.

Tłum. Lit.

Wiadomości bieżące.

MAJ
22
WTOREK

Dziś: Julji p. m.
Jutro: Dezyderjusza b. m.

Wschód słońca o g. 3.34
Zachód o g. 7.30
Wsch. księżycy g. 6.41 r.
Zachód o g. 10.18 w.
Długość dnia 15.56
Przybyło dnia 8.10

ECHA UROCZYŚCZOŚCI ZAKOŃCZENIA KURSU W SZKOLE DLA POSTERUNKOWYCH.

W sprawozdaniu z uroczystości z zakończenia kursu w szkole dla posterunkowych, umieszczonym w numerze niedzielnym „Republiki” opuszczone zostało wskazanie drukarskiej, nazwisko p. Stanisława Weyera, popularnego i cenionego w naszym mieście naczelnika urzędu śledczego.

WYWŁASZCZENIE PLACU TENISOWEGO.

Na odbytym w ubiegłą sobotę posiedzeniu sejmiku łódzkiego postanowiono wystąpić do władz z wnioskiem o wywłaszczenie placu tenisowego, położonego przy zbiegu ulic: Przejazd i Sienkiewicza, będącego własnością stow. majstrów tkackich, pod budowę własnego gmachu dla sejmiku.

OPLATY STEMPOWE.

Nasz warsz. kor. telefonuje: Według danych urzędowych opłaty stempowe i podatki od obrotu przyniosły skarbowi w r. z. 39.693 milionów marek. Najwięcej dała sprzedaż znaczków stempowych 7.378 milionów mk., opłaty od weksli 4.571 milionów mk., opłaty od odbioru sum pieniężnych 3.971 milionów mk. wreszcie podatek spadkowy 1.620 milionów marek.

Koniec roku szkolnego w szkołach powszechnych. Rok szkolny w szkołach powszechnych zakończony zostanie w dn. 28 czerwca. W r. b. celem umożliwienia rozpoczęcia normalnej pracy w szkołach łódzkich z początkiem roku 1922-1923, zapisy dzieci szkolnych będą przeprowadzane w końcu b. r. szkolnego. Przy zapisach tych komisja powszechnego nauczania oprze się na wykazie dzieci w wieku szkolnym, sporządzonym w kwietniu b. r. (bip.)

Podział miasta na dozory sanitarne. Z dniem 1 czerwca, stosownie do uchwały wydziału zdrowotności publicznej i w porozumieniu z komisariatem rządu, oraz komendą policji, miasto podzielone zostało na 7 dozorów sanitarnych.

Jeden dozór sanitarny obejmuje 2 komisariaty policji, a mianowicie pierwszy dozór, komisariaty I-szy i III-ci (lokal Ząbkowska 130); drugi dozór — II-go i V-ty kom. (Pomorska 16); III-ci doz., IV-ty i V-ty kom. (ambulatorjum Pańska 4); IV-ty doz. VII i X kom. (kamera dezynfekcyjna Łąkowa 27); V-ty dozór — VIII i IX kom. pol. (dom miejski Rokicińska Nr. 1); VI — doz. XI i XIV kom. (Suwalska Nr. 1), oraz VII dozór sanitarny, obejmuje komisariaty XII i XIII i mieści się w kasie chorych (Wólczańska 225).

Na czele dozoru sanitarnego stoi lekarz i ma do pomocy jedną osobę, pełniącą obowiązki sekretarza, wywiadowcy i sanitariusza.

Celem dozorów sanitarnych jest nawiązanie kontaktu między lekarzem sanitarnym, a publicznością i aby dać możliwość bezpośredniego zwracania się w sprawach sanitarnych do dozoru sanitarnego zamiast do wydziału zdrowotności publicznej przy magistracie. (bip.)

Z gazowni miejskiej. Na ostatnim posiedzeniu rady nadzorczej z gazowni miejskiej postanowiono z powodu nadmiaru produkcji sprzedawać smołę i koks w dowolnej ilości nabywcom miejscowym, oraz zamiejscowym. (bip.)

W sprawie płac lekarzy kasy chorych. Swego czasu donosiliśmy o nieporozumieniu między zarządem kasy chorych a związkami lekarzy, na tie płac członków tego ostatniego.

Na arbitra — zaproszony został określony inspektor pracy p. Wojtkiewicz, który jednak prosił o dokooptowanie mu kilku osób.

Wobec tego z ramienia związku lekarzy wyznaczony został dr. Jasiński, a kase chorych reprezentować będzie dr. Kuszyński. (bip.)

Stawki dla lekarzy-konsultantów. Wyznaczone zostały nowe stawki dla lekarzy-konsultantów na maj i czerwiec. Stawka wynosi za wizytę w szpitalu miejskim w mieście — 75.000 marek, oraz — 120.000 marek za wizytę w szpitalu poza miejskim. (bip.)

Przeciw lichwie mieszkaniowej na letniskach. Wobec tego, iż wielu właścicieli letnisk żąda zbyt wygórowanych cen za lokale letnie, starostwo łódzkie podaje do wiadomości publicznej, że w razie napywania pismiennych zażaleń do starostwa na spekulantów letniskowych, winni uprawiania lichwy mieszkaniowej na letniskach, pociągnięci będą do odpowiedzialności karnej na podstawie art. 19 i 23 ustawy z dnia 2 lipca 192 roku o zwalczaniu lichwy wojennej. Dz. Ust. Nr. 67, przewidujących karę pozbawienia wolności od miesiąca do trzech lat i grzywnę do 2 milionów. (PAP.)

Sprawa paszportów dla mieszkańców gminy. Wobec tego, iż dotychczas mieszkańcy gminy musieli zwracać się po dowody osobiste do starostwa, zjazd sejmiku postanowił zwrócić się do władz, by paszporty dla mieszkańców gmin wydawały urzędy gminne. bip.

Wielki tydzień harcerski. W okresie od 17 do 24 czerwca rb. właśnie odbędzie się w Łodzi wielki tydzień harcerstwa. W związku z powyższym w sobotę dnia 26 maja rb. w sali posiedzeń województwa łódzkiego odbędzie się posiedzenie organizacyjne komitetu tygodnia harcerskiego ze współdziałaniem wszystkich sfer społeczeństwa łódzkiego. Ze względu na wzniosły cel oraz na szczytne hasła głoszone przez harcerstwo polskie wielki tydzień harcerstwa zainteresuje niezawodnie całe społeczeństwo łódzkie.

Komitet wykonawczy stanowią: pp. wojewoda Rembowski, komisarz rządu Łycki, kurator okręgu szkolnego łódzkiego Jarosz, wice-wojewoda Łyszkowski, prezes sądu Kamiński, inspektor Wróblewski, podinspektor Roszkowski, dyr. Tomaszewski, prof. Pawłowski, nadkomisarz Izidorczyk, komisarz Solski i inni pap.

Zjazd fryzjerów. Dnia 17 czerwca rb. odbędzie się w Łodzi zjazd fryzjerów całej Rzeczypospolitej. Posiedzenie komitetu organizacyjnego zjazdu odbyło się w piątek. Siedziba komitetu w lokalu starszych zgromadzenia majstrów fryzjerskich ul. Sienkiewicza nr. 15. pap.

Kronika policyjna.

Namienny opryszek. Późnym wieczorem, gdy Józefa Kierżak zam. przy ul. Rzgowskiej 87, wyszła na podwórze po wodę, podbiegł do niej Stanisław Zgid (Odyńca 17) i usiłował dopuścić się na niej gwałtu. Na krzyk napadniętej Zgid derzył ją kilka razy w twarz, następnie kopnął ją i nciekł. Policja aresztowała go i osadziła w więzieniu. pip.

Podczas snu w pociągu. Na linii Kraków-Łódź skradziono podczas snu Leonowi Łuczakowi z Kalisza portel z różnymi dokumentami i gotówką 300.000 m. bip.

Wyrodny syn. W domu przy ul. Rybnej nr. 9 zamieszkuje niejaki Hersh Silbermine, żyjący w nieustannej waśni ze swą rodziną a zwłaszcza ze swą matką. W dniu wczorajszym Silbermine podczas kłótni z matką, rzucił się na nią z nożem w rękę i zadał jej 4 ciężkie rany. Zaalarmowani sąsiedzi obezwładnili zwyrodniałego osobnika i wezwali policję, która go aresztowała. Hersh Silbermine osadzono w więzieniu przy ul. Miłsza, zaś sprawę jego przekazano sędziemu śledczemu. Wyrodnego syna spotka zasłużona kara. pap.

Wypadek przy pracy. W domu przy ul. Piotrkowskiej 275, winda przygniotła dozorcę domu Franciszka Stanolewicza, który poniósł śmierć na miejscu. pap.

Kradzieże. Nieznani sprawcy okradli Dudzińskiego Jana, zam. przy ul. Pomorskiej nr. 76. Dudzińskiemu skradli garderoby na sumę 5 milionów marek. pap.

W nocy z 18 na 19 nieznani sprawcy skradli gospodarzowi Bolesławowi Walczakowi w Aleksandrowie krowy.

Przy ul. Zagajnikowej róg Dzielnej policja zatrzymała Wiśniewicza Władysława i Jędrzejewskiego Kazimierza, od których odebrano dwie rolki drutu, wagi 45 kg., widocznie pochodzących z kradzieży. pap.

KTO PRZYJECHAŁ DO ŁODZI.

Hotel „Savoy”. T. Pęczalski z Poznania, L. Tran z Krakowa, Lewin z Wilna, Z. Kłosowska-Włoszynowska z Warszawy, J. Świdorski z Kamionny, A. Kon, J. Wesolowski, S. Zakrzewski z Warszawy, Z. Wilk z Częstochowy, E. Skorupski z Nowo-Radomska, E. Władysław, S. Wajss, J. Orłowski, J. Żelickowski, Wurcelbaum z Warszawy, N. Zola ze Lwowa, H. Dziadoszyski, M. Szorezowski, A. Epstein z Warszawy.

Hotel „Polonia”. G. Lechman z Usti, L. Kowalski z Radomia, J. Mortz z Warszawy, S. Gralin ski, J. Czajkowska z Baranowicz, F. Schaan z Częstochowy, Ch. Strykowski z Gdańska, F. Wejss, F. Zalewski z Warszawa, Ch. Strasberg z Zamościa

Bomba w lokalu rzeźników.

W sobotę, dnia 19 b. m. późnym wieczorem w podwórzu domu nr. 26 przy ul. Główniej, gdzie mieści się fabryka wyrobów masarskich zjednoczonych majstrów rzeźniczych, rzucona została petarda o

dużej sile. Skutkiem wybuchu wyleciało w spomnianym domu 40 szyb. Wypadków z ludźmi nie było. Policja w tej sprawie prowadzi dochodzenie. pap.

Samoobrona gospodarcza armji.

Idea współdzielczości znajduje w armji grunt coraz podatniejszy.

Co mówi o tem gen. Pachucki.

Wobec coraz bardziej rozwijającego się ruchu współdzielczego w wojsku, zwróciliśmy się do jednego z najpierwszych krzewicieli współdzielczości w wojsku, organizatora kooperatyw wojskowych na terenie D. O. K., Nr. IV, gen. brygady Pachuckiego, celem poinformowania się bliższego o stanie ruchu współdzielczego w Łodzi.

Generał Pachucki, na zapytanie, skierowane doń przez przedstawiciela PAP., w przedmiocie postępu współdzielczości, oświadczył, że wprawdzie wśród szerokich warstw żołnierzy, a nawet i oficerów, niema jeszcze dostatecznego zrozumienia idei współdzielczości, lecz nie mniej świadomość istniejącego stanu rzeczy na rynku gospodarczym, orgje paskarzy i spekulantów siłą faktu toruje drogę w umysłach idei współdzielczej.

Ruch współdzielczy wojskowy na terenie D. O. K., Nr. IV rozwija się coraz bardziej pomyślnie, obejmując coraz to nowe placówki, pokonując wszelkie trudności i wręcząc świetną przyszłość. Chodzi teraz o przygotowanie zastępu dzielnych pracowników. Przygotowanie to może osiągnąć zapomocą kursów, które należy zorganizować natychmiast. Na kursach tych należy wyrobić typ wojskowego obywatela-współdzielcy, który mógłby krzewić ideę współdzielczości, a także kierować placówkami współdzielczymi w wojsku. Dwa takie kursy na terenie D. O. K., Nr. IV już się odbyły, dając współdzielczości wojskowej 50 wykwalifikowanych absolwentów, pracujących dzisiaj z pożytkiem dla sprawy. Jest to jednak mało. (PAP.)

Samobójstwo wyrodnego synalka.

Dom nr. 197 przy ul. Kilińskiego był onegdaj w pierwszy dzień świąt widownią krwawego dramatu. W domu tym zamieszkuje rodzina Barbarowiczów, której syn znany był sąsiadom ze swego awanturniczego usposobienia.

Onegdaj młody Barbarowicz, liczący zaledwie 18 lat, wszczął z rodzicami awanturę, której przyczyną był garnitur, kupiony na święta, który nie podobał się młodej latorośli Barbarowiczów. Dwa razy młody Józek Barbarowicz zdejmował i kładł z powrotem będący powodem awantury garnitur na siebie, wymyślając ordynarnie rodzicom za zły dobór towaru i złą robotę garnituru. Kiedy kłótnia doszła do punktu kulminacyjnego, młody Barbarowicz wyjął rewolwer i począł nim grozić rodzicom. Przerazony ojciec wszczął alarm i udał się o pomoc, celem uspokojenia syna, do 14 kom. p. p. Wyślany natychmiast do mieszkania Barbarowiczów posterunkowy spotkał się jednak z wymierzonym przez Barbarowicza rewolwerem. Policjant wezwał awanturnika do oddania Broni. Wówczas młody synek odpowiedział 3 strzałami w stronę policjanta, które na szczęście chybiły. Czwarty strzał skierował młody Barbarowicz do siebie, kładąc się trupem na miejscu. Zwłoki zmarłego, tak tragiczną śmiercią młodego człowieka zabezpieczono na miejscu do zejścia, władz sądowo policyjnych. pap.

JAŚ DOZORCA CHCIAŁ ZOSTAĆ KAMIENICZNIKIEM.

Przy ul. 6-go Sierpnia kradziono systematycznie materiały budowlane z nowobudującego się tam domu Rosenblatta. Ginęły deski, cegły cement i t. p.

Po długich poszukiwaniach natrafiono w dniu wczorajszym na ślad sprawcy kradzieży. Oto zauważono, jak dozorca tego domu wywoził całą furę desek z budowlni na ulicę Nową. Zawiadomiono o odkryciu policję, która po dokonaniu rewizji na ul. Nowej odnalazła tam cały skład materiałów budowlanych, skradzionych z budowlni. Śledztwo wykazało, iż sprawca kradzieży dozorca Stanisław Torzewski, za sprzedawany na wstępie materiał kupił sobie plac, a następnie miał zamiar wybudować domek z materiałów skradzionych u swego chlebodawcy.

wać domek z materiałów skradzionych u swego chlebodawcy. Pomysłowego, niedosłego kamienicznika aresztowano i osadzone pod kluczem. (bip.)

MILE ZŁEGO POCZĄTKI.

Pewnego wieczora niejaki Stefan Wasik, zam. przy ul. Fiałkowskiej 7, przechadzał się samotnie ulicą Sienkiewicza. Do Wasika podeszła Katarzyna Feliniak i po krótkiej wymianie zdań zaproponowała mu udanie się do jej mieszkania, znajdującego się na tejże ulicy pod Nr. 64, gdzie jakoby znajduje się elegancki dom publiczny. Wasik po krótkim wahaniu zgodził się na te miłą propozycję.

Po przybyciu do mieszkania Feliniakowej, Wasik zastał tam Stefanie Brazisz, zam. przy ul. Kilińskiego 127 i Józefa Marciniaka, zam. w tymże domu. Zaczęło to towarzysystwo, ulowiwszy odpowiedni drastyczny moment, napadło na Wasika i odebrało mu posiadane przy sobie 140.000 marek pol.

Sprawa znalazła swój epilog w komisariacie policji, która aresztowała zagna trójkę i przesłała ją do decyzji sędziemu śledczemu. (bip.)

RZĄD WYZNACZYŁ DOŻYWOTNIA RENTE 163-LETNIEMU STARCOWI

Rząd chiński wyznaczył pensję roczną pewnemu starcowi, żyjącemu w Mandżurii, a urodzonemu w 25 roku panowania cesarza Czien-Lung, liczącemu zatem obecnie 163 lata! Jest to zatem niewątpliwie najstarszy człowiek na świecie.

PALMA

Obcasy i podeszwy gumowe są trwalsze od skóry, chronią nogi, oszczędzają obuwie PALMA—KAUCZUK (Sp. z ogr. odp.) — Skład fabryczny Centrala KRAKÓW, Grodzka № 60, Tel. 42-12

Gustaw Zmigryder
WARSZAWA, Czysia 2.

M-me Henriette
WARSZAWA, Mazowiecka 6.

Przybywają do ŁODZI dnia 23 maja

z ostatnimi letnimi modelami kostjumów, sukien i kapeluszy **GRAND-HOTEL.**

